

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 90/2017

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ ΣΤ'

Συνεδρίαση της 5ης-4-2017

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ιωάννης Διονυσόπουλος, Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά και Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Άννα Διον. Κάντζια, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος : Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ.952/1/126390/Σ.72/15-1-2016 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας / Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικού Σχεδιασμού & Υποστήριξης / Διεύθυνσης Οικονομικού / Τμήματος Οικονομικής Μέριμνας & Λογιστικού, που υπογράφεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Ερώτημα : Ερωτάται α) Εάν είναι δυνατό, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, να ανακληθούν οι αποφάσεις των Διοικουσών Επιτροπών των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας, που εκδόθηκαν με βάση το άρθρο 10 παρ. 3 του ν.δ. 398/1974 και με τις οποίες, αναγνωρίζεται ως χρόνος μετοχικής σχέσης, ο χρόνος προϋπηρεσίας των παραγράφων 1 (στ) και 1 (ζ) του ίδιου άρθρου, β) σε περίπτωση καταφατικής απάντησης: 1) Από πότε επέρχονται τα αποτελέσματα ανάκλησης των παραπάνω αποφάσεων και εάν στα αποτελέσματα αυτά είναι δυνατό να συμπεριληφθεί και η επιστροφή των εισφορών που έχουν ήδη καταβληθεί, 2) εάν ο χρόνος για τον οποίο οι ενδιαφερόμενοι κατέβαλαν την προβλεπόμενη κράτηση, λογίζεται ως

αναγνωρισθείς χρόνος υπηρεσίας και 3) εάν είναι δυνατό να επανέλθουν με νέα αίτησή τους για την αναγνώριση του υπολοίπου χρόνου υπηρεσίας.

=====

Για το πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ'), γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο με αριθ. πρωτ. Φ.952/1/126390/Σ.72/15-1-2016 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας / Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικού Σχεδιασμού & Υποστήριξης / Δ/σης Οικονομικού / Τμήματος Οικονομικής Μέριμνας & Λογιστικού, τα συνημμένα σ' αυτό έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα εξής πραγματικά περιστατικά:

1. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, μέσω των Γενικών Επιτελείων, έχει γίνει αποδέκτης αναφορών στρατιωτικού προσωπικού, προέλευσης Εθελοντών Μακράς Θητείας (εφεξής ΕΜΘ) και Εθελοντών Πενταετούς Υπηρεσίας (εφεξής ΕΠΥ), για τη διακοπή των κρατήσεων 2% ή και 4%, που απαιτείται να τους επιβληθούν (βάσει των διατάξεων του ν.δ. 398/1974), προκειμένου να αναγνωρισθεί ως χρόνος μετοχικής τους σχέσης με τους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοήθειας (εφεξής ΕΛΟΑ) το χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν υπηρετούσαν ως μόνιμοι (Εθελοντές ή Κληρωτοί), αξιώνοντας παράλληλα την επιστροφή του ισόποσου των διενεργηθεισών κρατήσεων.
2. Οι ΕΠΥ – ΕΜΘ, ανεξάρτητα από το χρόνο κατάταξής τους, αναγνωρίζουν το συνολικό χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας από την κατάταξή τους μέχρι την ισχύ του ν. 2936/2001, ως χρόνο μετοχικής σχέσης με τους Ειδικούς Λογαριασμούς των τριών Γενικών Επιτελείων (ΕΛΟΑΣ, ΕΛΟΑΝ και ΕΛΟΑΑ) και επιβαρύνονται με την πρόσθετη κράτηση 2% μόνο για το χρονικό διάστημα της πενταετίας, που υπηρετούσαν ως ΕΠΥ, από το συνολικό χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας για τον οποίο είχαν επιβαρυνθεί με την κράτηση 4% και δεν τους είχε επιβληθεί πρόσθετη κράτηση. Ομοίως, κράτηση 4% επιβάλλεται και στους Κληρωτούς για την αναγνώριση, ως χρόνου μετοχικής σχέσης με τους Ειδικούς Λογαριασμούς, το χρονικό διάστημα που δεν υπηρετούσαν ως μόνιμοι.
3. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 10 του ν.δ. 398/1974, η αναγνώριση της παραπάνω μετοχικής σχέσης γίνεται με απόφαση του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου [ήδη Διοικούσας Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν.

ΓΧ

3648/2008 (Α' 38)], βάσει των απαιτούμενων δικαιολογητικών και με την καταβολή πρόσθετης μηνιαίας κράτησης, που υπολογίζεται επί των λαμβανομένων αποδοχών, κατά τον χρόνο καταβολής της πρόσθετης κράτησης, για τόσο χρονικό διάστημα όσο ο αναγνωριζόμενος χρόνος υπηρεσίας.

4. Στις υπό κρίση περιπτώσεις, οι Εθελοντές υπέβαλαν αίτηση για την αναγνώριση της μετοχικής τους σχέσης με διενέργεια της προβλεπόμενης κράτησης, η οποία συντελέστηκε κατόπιν σχετικής απόφασης της Διοικούσας Επιτροπής του Ειδικού Λογαριασμού Αλληλοβοήθειας Αεροπορίας (εφεξής ΕΛΟΑΑ).

5. Δεδομένου ότι στην ειδική νομοθεσία, που διέπει τη λειτουργία των ΕΛΟΑ (ν.δ. 398/1974) δεν προβλέπεται η δυνατότητα αναστολής ή διακοπής της διενεργούμενης κράτησης, ούτε υφίσταται πρόβλεψη περί τμηματικής ή μερικής αναγνώρισης χρόνου υπηρεσίας, υποβλήθηκε το πιο πάνω ερώτημα.

6. Ο Ειδικός Λογαριασμός Αλληλοβοήθειας Στρατού, με το έγγραφό του με αριθμό πρωτοκόλλου Φ.952/1/316/Σ.80/24-1-2017, αναφέρει ότι δεν έχει υποβληθεί αίτηση – αναφορά μετόχου του ΕΛΟΑΣ, με την οποία να ζητά τη διακοπή ή την αναστολή της πρόσθετης κράτησης 2% ή 4% για την αναγνώριση ως χρόνου μετοχικής σχέσης με τον ΕΛΟΑΣ χρονικού διαστήματος κατά το οποίο δεν τελούσε υπό την ιδιότητα του μόνιμου (εθελοντής ή κληρωτός). Ως προς τον τρόπο παρακράτησης της πρόσθετης κράτησης 2% από τους Εθελοντές Μακράς Θητείας, με ημερομηνία κατάταξης μέχρι 31-12-1992, για τα πέντε έτη που υπηρετούσαν ως Οπλίτες Πενταετούς Υποχρέωσης (ΟΠΥ) – Εθελοντές Πενταετούς Υπηρεσίας (ΕΠΥ), η Διοικούσα Επιτροπή του ΕΛΟΑΣ, με την απόφασή της με αριθμό 10/06/15-5-2013, αποφάσισε τον καθορισμό δύο επιλογών: είτε με εφάπαξ παρακράτηση των αναλογουσών εισφορών (2%) από το δικαιούμενο εφάπαξ βοήθημα, κατά την πληρωμή του μετόχου, είτε με μηνιαία παρακράτηση από τη μισθοδοσία, ύστερα από αίτηση του μετόχου. Σύμφωνα με το παραπάνω έγγραφο του ΕΛΟΑΣ, η απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής, με την οποία καθορίστηκε ο τρόπος παρακράτησης της πρόσθετης εισφοράς 2% από τους ΕΜΘ, δεν έχει δυνητικό χαρακτήρα.

7. Εξάλλου, ο Ειδικός Λογαριασμός Αλληλοβοήθειας Ναυτικού, (εφεξής ΕΛΟΑΝ) με το έγγραφό του με αριθμό πρωτοκόλλου 952.1/212/2017/Σ.40/30-1-2017, αναφέρει ότι δεν εκκρεμούν αιτήσεις – αναφορές στρατιωτικού προσωπικού (ΕΠΥ-ΕΜΘ) για διακοπή ή αναστολή κρατήσεων 2% ή και 4% για αναγνώριση προϋπηρεσίας, ως

χρόνου μετοχικής σχέσης με τον ΕΛΟΑΝ, για το χρονικό διάστημα που τελούσαν υπό το καθεστώς των Εθελοντών Πενταετούς Υποχρέωσης (ΕΠΥ). Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, ο αρμόδιος φορέας μισθοδοσίας του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού είχε παρακρατήσει το 2% για δύο μήνες επί συνόλου εξήντα μηνών (5 χρόνια X 12 μήνες), αρχής γενομένης από την μισθοδοσία μηνός Δεκεμβρίου 2003 και Ιανουαρίου 2004, ενώ το υπόλοιπο ποσό (58 μήνες) εκπίπτει από το καταβαλλόμενο εφάπαξ βοήθημα, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του ν.δ. 398/1974.

Νομοθετικό πλαίσιο

8. Στα άρθρα 1 παράγραφος 1, 3, 8, 9 παράγραφος 1, 10, 14 παράγραφος 1, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 33 παρ.1 του ν. 2109/1992 (Α' 205) και 16 παράγραφοι 1 και 2, όπως η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 παρ. 1 του ν. 4407/2016 (Α' 134), του ν.δ. 398/1974 «Περί Ταμείων Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας» (Α' 116), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

«1. Τα υφιστάμενα Ταμεία Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, αποτελούντα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και τελούντα υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης, ... έχουν σκοπόν την, συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος, χορήγησιν εφ' άπαξ χρηματικού βοηθήματος εις τους εξερχομένους των τάξεων των Ενόπλων Δυνάμεων και Λιμενικού Σώματος μετόχους ή εν περιπτώσει θανάτου τούτων εις τα μέλη της οικογενείας των. 2. ...».

Άρθρο 3

«1. Το Διοικητικόν Συμβούλιον ασκεί τη διοίκησιν του Ταμείου και έχει την εξουσίαν να προβαίνει εις πάσαν ενέργειαν, τίνουσιν εις την εξυπηρέτησιν των σκοπών του Ταμείου, πλην των περιπτώσεων, καθ' ας, κατά τας κειμένας διατάξεις, απαιτείται έγκρισις του Υπουργού Εθνικής Αμύνης. 2. Ειδικώτερον αποφασίζει: α) ... β) Την έγκρισιν των χορηγουμένων παροχών εις τους εξερχομένους μετόχους κατά τας διατάξεις του παρόντος γ) ...»

Άρθρο 8

«1. Μέτοχοι των Ταμείων Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας τυγχάνουν υποχρεωτικώς: α) Οι εν ενεργεία μόνιμοι αξιωματικοί, ανθυπασπισταί και υπαξιωματικοί των αντιστοίχων Κλάδων β) Οι αξιωματικοί, ανθυπασπισταί και υπαξιωματικοί πολεμικής διαθεσιμότητας, οι εκ μονίμων προερχόμενοι, των

ΓΧ
✍

· αντιστοίχων Κλάδων 2. Οι εν ενεργεία μόνιμοι αξιωματικοί, ανθυπασπισταί και υπαξιωματικοί των Κοινών Σωμάτων των Ενόπλων Δυνάμεων, τυγχάνουν υποχρεωτικώς μέτοχοι του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Στρατού. 3. Οι εν ενεργεία μόνιμοι αξιωματικοί, ανθυπασπισταί και υπαξιωματικοί του Λιμενικού Σώματος, τυγχάνουν υποχρεωτικώς μέτοχοι του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Ναυτικού».

Άρθρο 9

«1. Η μετοχική σχέσις, άρχεται από της κατατάξεως των εν άρθρω 8 ως μονίμων στελεχών, αφ' ης άρχεται η υποχρέωσις των προς καταβολήν της κεκανονισμένης προς το οικείον Ταμείον Αλληλοβοηθείας παγίας εισφοράς, λήγει δε από της οριστικής εξόδου των εκ των τάξεων του στρατεύματος, ότε και παύει η λόγω εισφοράς ενεργουμένη κράτησις. 2. ...».

Άρθρο 10

«1. Αναγνωρίζονται ως χρόνος μετοχικής σχέσεως των εν άρθρω 8 μετόχων, εις το οικείον Ταμείον Αλληλοβοηθείας, αι κάτωθι υπηρεσίαι εις οιονδήποτε Κλάδον των Ενόπλων Δυνάμεων ... α. ... στ. Ο χρόνος υπηρεσίας ο διανυθείς υπό την ιδιότητα του εθελοντού ή ανακατατεταγμένου Υπαξιωματικού και στρατιώτου. ζ. Ο χρόνος υπηρεσίας ο διανυθείς υπό την ιδιότητα του Κληρωτού και Εφέδρου οπλίτου. η. ... 2. ... 3. Η αναγνώρισις του εν παραγράφω 1 του παρόντος άρθρου χρόνου μετοχικής σχέσεως, γίνεται δι' αποφάσεως του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου, βάσει των κατά περίπτωσιν απαιτουμένων δικαιολογητικών και δια καταβολής προσθέτου μηνιαίας κρατήσεως, εκ ποσοστού τέσσαρα επί τοις εκατόν (4%), υπολογιζομένης επί των κατά τον χρόνον της καταβολής της προσθέτου κρατήσεως λαμβανομένων αποδοχών, επί τόσον χρονικόν διάστημα, όσον ο αναγνωριζόμενος χρόνος υπηρεσίας. Το υπόλοιπον των τυχόν μη καταβληθεισών κρατήσεων μέχρι της εξόδου του Στρατιωτικού, εκπίπτεται εκ του καταβληθησομένου εφ' άπαξ βοηθήματος 4. Εις ας περιπτώσεις, δια τον αναγνωριζόμενον χρόνον, είχαν ο μέτοχος επιβαρυνθή δια κρατήσεων υπέρ οιοιδήποτε εκ των τριών Ταμείων Αλληλοβοήθειας των Ενόπλων Δυνάμεων, το ποσοστόν της ανωτέρω προσθέτου μηνιαίας κρατήσεως μειούται εις το ήμισυ (2%). 5. ...».

Άρθρο 14

«1. Επί του εκάστοτε βασικού μισθού, της προσαυξήσεως ευδοκίμου παραμονής, του επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας και του επιδόματος εξομαλύνσεως διαφορών μισθολογίου, εφόσον το τελευταίο τούτο επίδομα υπολογίζεται στο χορηγούμενο εφάπαξ βοήθημα των μετόχων των Ταμείων Αλληλοβοηθείας, ενεργείται πάγια κράτηση

μέχρι 4%, η οποία ορίζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, κατόπιν εισηγήσεων των Διοικητικών Συμβουλίων των Ταμείων Αλληλοβοήθειας. 2. ...».

Άρθρο 16

«1. Εφάπαξ βοηθήματος δικαιούνται οι έχοντες εικοσαετή τουλάχιστον συμμετοχή στον οικείο Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοήθειας, ... 2. Οι έχοντες μικρότερον χρόνον συμμετοχής, δικαιούνται εις απόληψιν ατόκως των πράγματι καταβληθεισών παγίων εισφορών. 3. ...».

9. Στο άρθρο 28 του ν. 3648/2008 «Ρύθμιση θεμάτων αναπήρων πολέμου, προσωπικού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και άλλες διατάξεις» (Α' 38) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Άρθρο 28 Μετατροπή των Ταμείων σε Ειδικούς Λογαριασμούς

«1. Τα Ταμεία Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας του ν.δ. 398/1974, καλούμενα εφεξής "Ταμεία", καταργούνται ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και μετατρέπονται σε Ειδικούς Λογαριασμούς των αντίστοιχων Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, με ίδιο προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό, καλούνται δε εφεξής "Ειδικοί Λογαριασμοί Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας. 2. ... 3. Η διοίκηση και η διαχείριση των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοηθείας των προηγούμενων παραγράφων ασκείται από εξαμελή εκ των μετόχων Διοικούσα Επιτροπή, τα μέλη της οποίας διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου, με τριετή θητεία. ... 4. ...»

10. Περαιτέρω, στα άρθρα 1 παράγραφος 2, 8, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παρ. 5 του ν. 2109/1992 (Α' 205) και 15 παράγραφοι 1 και 2 του ν. 1513/1985 «Οπλίτες του στρατού ξηράς με πενταετή υποχρέωση και άλλες διατάξεις» (Α' 12) ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

«1... 2. Οπλίτες με πενταετή υποχρέωση είναι όσοι κατατάσσονται στο στρατό εθελοντικά με την υποχρέωση που ορίζει το άρθρο 8 του νόμου αυτού.»

Άρθρο 8

«Οι κατατασσόμενοι με τις διατάξεις του νόμου αυτού υποχρεούνται να παραμείνουν στο Στρατό μέχρι τη συμπλήρωση πέντε ετών πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας από την ημερομηνία κατατάξεώς τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του παρόντος νόμου»

ΓΧ

· Άρθρο 15

«1. Οι αποδοχές και κάθε είδους παροχές των οπλιτών με πενταετή υποχρέωση υπόκεινται στις ίδιες κρατήσεις, που προβλέπονται για τους μόνιμους υπαξιωματικούς.
2. Επιπλέον, οι οπλίτες με πενταετή υποχρέωση ασφαρίζονται στον κλάδο σύνταξης του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. ...»

11. Εξάλλου, στο άρθρο 13 παράγραφοι 1 και 4 του ν. 1848/1989 (Α' 112), όπως η παράγραφος 4 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 7 του ν. 2913/2001 (Α' 102), ορίζεται ότι: «1. Οι διατάξεις του ν. 1513/1985 (Α' 12) εφαρμόζονται αναλόγως και για το Πολεμικό Ναυτικό και την Πολεμική Αεροπορία...
2. ... 3. ... 4. Μετά τη λήξη της πενταετούς υποχρέωσής τους όσοι επιθυμούν μπορούν, ύστερα από αίτησή τους, να αξιολογηθούν και επιλεγούν για περαιτέρω παραμονή στις Ένοπλες Δυνάμεις με το βαθμό που φέρουν ως εθελοντές μακράς θητείας (Ε.Μ.Θ.) μέχρι τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμης υπηρεσίας και εξελίσσονται βαθμολογικά μέχρι το βαθμό του Ανθυπασπιστή και μισθολογικά μέχρι το βαθμό του Λοχαγού και των αντίστοιχων των άλλων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια, η διαδικασία επιλογής και ένταξής τους στην κατηγορία των Ε.Μ.Θ. καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του αρμόδιου κατά Κλάδο Ανωτάτου Συμβουλίου. ...»

12. Περαιτέρω, στο άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3 του ν. 2936/2001 «Επαγγελματίες Οπλίτες και άλλες διατάξεις» (Α' 166), όπως αντικαταστάθηκαν η μεν παράγραφος 2 - από τότε που ίσχυσε - με το άρθρο 7 του ν. 3257/2004 (Α' 143), το δε τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του ν. 2984/2002 (Α' 15), ορίζονται τα εξής: «2. Οι εθελοντές και οι εθελόντριες μακράς θητείας του ν. 1848/1989 (ΦΕΚ 112 Α'), που είχαν καταταγεί στις Ε.Δ. μέχρι την 31-12-1992, καθίστανται από τη μετάταξή τους ως εθελοντές και εθελόντριες μακράς θητείας μέτοχοι των Μετοχικών Ταμείων των Κλάδων των Ε.Δ., χωρίς την καταβολή καμιάς πρόσθετης κράτησης. Ο χρόνος ασφάλισής τους στο Ι.Κ.Α. και στο ΙΚΑ / Τ.Ε.Α.Μ. συνυπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης. Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας από την κατάταξή τους μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού αναγνωρίζεται ως χρόνος μετοχικής σχέσης στα Ταμεία Αλληλοβοηθείας με καταβολή πρόσθετης κράτησης, σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει για τα Ταμεία αυτά, για το χρονικό διάστημα της πενταετίας που υπηρετούσαν ως εθελοντές πενταετούς υπηρεσίας, πλην των περιπτώσεων που για το ανωτέρω χρονικό διάστημα κατέβαλαν την ως άνω κράτηση υπέρ

του οικείου Ταμείου τους. Σε αυτούς εφαρμόζονται αναλογικώς οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 11. 3. Οι εθελοντές και οι εθελόντριες του ν. 1848/1989 (ΦΕΚ 112 Α'), που έχουν καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις μετά την 1-1-1993, υπάγονται στην ασφάλιση του Δημοσίου και καθίστανται μέτοχοι των Μετοχικών Ταμείων και Ταμείων Αλληλοβοηθείας των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Ο χρόνος ασφάλισής τους στο Ι.Κ.Α. και στο Ι.Κ.Α. / Τ.Ε.Α.Μ. συνυπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης. Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας από την κατάταξή τους μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου αναγνωρίζεται ως χρόνος μετοχικής σχέσης με τα Ταμεία Αλληλοβοηθείας με καταβολή πρόσθετης κράτησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία των αυτών Ταμείων, για το χρονικό διάστημα της πενταετίας που υπηρετούσαν ως Ε.Π.Υ. Σε αυτούς εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 11».

13. Τέλος, στο άρθρο 11 παράγραφος 3 του πιο πάνω ν. 2936/2001, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 4284/2014 (Α' 190), ορίζεται ότι: «Το δικαίωμα λήψης εφάπαξ βοηθήματος από τους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας θεμελιώνεται με τη συμπλήρωση δεκαετούς τουλάχιστον μετοχικής σχέσης ...»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

14. Οι οπλίτες πενταετούς υποχρέωσης (ΟΠΥ) του ν. 1513/1985 αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία στρατιωτικού προσωπικού, κατατάσσονταν εθελοντικά και είχαν υποχρέωση εκπλήρωσης πενταετούς υπηρεσίας στο στρατό, μετά τη συμπλήρωση της οποίας αποχωρούσαν υποχρεωτικά, δικαιούμενοι να λάβουν αποζημίωση, ενώ ήταν ασφαλισμένοι στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ και εξομοιωμένοι μισθολογικά με τους εν ενεργεία μονίμους ομοιοβάθμους τους. Με το άρθρο 13 παρ. 4 του ν. 1848/1989, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 παρ. 4 του ν. 2913/2001, προβλέφθηκε σχετικά με τους ΟΠΥ, ότι, μετά τη λήξη της πενταετούς υποχρεώσεώς τους, όσοι επιθυμούν, μπορούν, ύστερα από αίτησή τους, να αξιολογηθούν και επιλεγούν για περαιτέρω παραμονή στις Ένοπλες Δυνάμεις με το βαθμό, που φέρουν, ως Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) μέχρι τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμης υπηρεσίας και εξελίσσονται βαθμολογικά μέχρι το βαθμό του ανθυπασπιστή και

ΓΧ
jk

μισθολογικά μέχρι το βαθμό του Λοχαγού και των αντίστοιχων των άλλων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.

15. Κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 1513/85, οι αποδοχές και κάθε είδους παροχές των εθελοντών οπλιτών, υπόκεινται στις κρατήσεις που προβλέπονται για τους μόνιμους υπαξιωματικούς και ειδικότερα στην πάγια κράτηση 4% επί του βασικού τους μισθού και των επιδομάτων (άρθρο 14 ν.δ. 398/1994). Οι κρατήσεις αυτές δεν έχουν το χαρακτήρα της πάγιας ασφαλιστικής εισφοράς, αλλά θεσμοθετημένου, υπέρ του οικείου Ταμείου Αλληλοβοήθειας, πόρου, χάριν της πραγμάτωσης σκοπού κοινωνικής ασφάλισης, που εμπίπτει στη μέριμνα του Κράτους, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 4 του Συντάγματος (Γνωμ. ΝΣΚ 299/2008, πρβλ. ΣτΕ 379/2017, 838/2016, 3045/2014, 1170/92, 3280/90).

16. Οι εθελοντές μακράς θητείας του ν. 1848/1989, μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2936/2001, δεν είχαν την ιδιότητα του μετόχου του οικείου Ταμείου Αλληλοβοήθειας, ως μη περιλαμβανόμενοι στα πρόσωπα, που περιοριστικά αναφέρονται ως μέτοχοι στις διατάξεις του άρθρου 8 του ν.δ. 398/74. Με το άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 2936/2001, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε, από τότε που ίσχυσε, με το άρθρο 7 του ν. 3257/2004, οι Ε.Μ.Θ που είχαν καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις μέχρι 31-12-1992, κατέστησαν από τη μετάταξή τους, ως εθελοντές και εθελόντριες μακράς θητείας, μέτοχοι των Μετοχικών Ταμείων των Κλάδων των Ε.Δ., χωρίς την καταβολή καμιάς πρόσθετης κράτησης. Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας από την κατάταξή τους, μέχρι τη δημοσίευση του νόμου 2936/2001, αναγνωρίζεται ως χρόνος μετοχικής σχέσης στα Ταμεία Αλληλοβοήθειας με καταβολή πρόσθετης κράτησης σύμφωνα με την νομοθεσία των Ταμείων αυτών (άρθρο 10 παρ. 4 ν.δ. 398/1984), για το χρονικό διάστημα της πενταετίας, που υπηρετούσαν ως εθελοντές πενταετούς υπηρεσίας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που οι ως άνω Ε.Μ.Θ. για το ανωτέρω χρονικό διάστημα κατέβαλαν την ως άνω κράτηση υπέρ του οικείου Ταμείου τους.

17. Με τη γνωμοδότηση με αριθμό 299/2008 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υφυπουργό Εθνικής Άμυνας, ερμηνεύθηκε η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 2936/2001, όπως αντικαταστάθηκε από τότε που ίσχυσε με το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 3257/2004 και έγινε δεκτό ότι η αναφερόμενη στο τελευταίο εδάφιο της ερμηνευθείσας διάταξης πρόσθετη κράτηση είναι η προβλεπόμενη στο άρθρο 10 παρ. 4 του ν.δ. 398/1974 κράτηση 2% και όχι η αφορώσα στην πάγια κράτηση 4% του άρθρου 14 του ιδίου ν.δ/τος, που εφαρμόζεται και για τους ΕΜΘ δυνάμει της διατάξεως του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 1513/1985. Κατ'

ακολουθία των ανωτέρω, οι ΕΜΘ της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 2936/2001 επιβαρύνονται με την πρόσθετη κράτηση 2%, έστω κι αν έχουν ήδη επιβαρυνθεί με την κράτηση 4% του ν. 1513/1985, για την αναγνώριση του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας ως χρόνου μετοχικής σχέσης στα Ταμεία και ήδη στους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοήθειας (βλ. και Γνωμ. ΝΣΚ 166/2015). Οι ΕΜΘ της παρ. 3 του ίδιου άρθρου 15, δηλαδή αυτοί που κατατάχθηκαν στις Ένοπλες Δυνάμεις μετά την 1-1-1993, υπήχθησαν και στην ασφάλιση του Δημοσίου.

18. Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 3 και 10 του ν.δ. 398/1974 προκύπτει ότι η αναγνώριση χρόνου υπηρεσίας, ως χρόνου μετοχικής σχέσης γίνεται με απόφαση του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου - ήδη Διοικούσας Επιτροπής του ΕΛΟΑ, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 3648/2008 - ενώ με όμοια απόφαση, εγκρίνονται τα χορηγούμενα εφάπαξ βοηθήματα στους εξερχόμενους του στρατεύματος μετόχους. Περαιτέρω, στην παράγραφο 3 του άρθρου 10 του ν.δ. 398/1974 ορίζεται ότι η πρόσθετη κράτηση για την πιο πάνω αναγνώριση διενεργείται με μηνιαία παρακράτηση από τη μισθοδοσία για τόσο χρονικό διάστημα, όσο ο αναγνωριζόμενος χρόνος υπηρεσίας και προβλέπεται η έκπτωση από το εφάπαξ βοήθημα μόνο των τυχόν μη καταβληθεισών κρατήσεων μέχρι της εξόδου του στρατιωτικού.

19. Οι αποφάσεις των Διοικουσών Επιτροπών των ΕΛΟΑ, με τις οποίες εγκρίθηκαν σχετικά αιτήματα και αναγνωρίστηκε ως χρόνος μετοχικής σχέσης με τον ΕΛΟΑ το χρονικό διάστημα που οι ΕΜΘ υπηρέτησαν ως ΕΠΥ, καταβάλλοντας τις αναλογούσες νόμιμες εισφορές, αποτελούν νόμιμες ατομικές διοικητικές πράξεις, εκδοθείσες κατ' ενάσκηση των προβλεπόμενων ως άνω αρμοδιοτήτων της ΔΕ/ΕΛΟΑ.

20. Ως προς το θέμα της ανάκλησης των πιο πάνω αποφάσεων των Δ.Ε. των Ε.Λ.Ο.Α. επισημαίνουμε, ότι κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, όπως αυτή γίνεται δεκτή τόσο στη νομική θεωρία, όσο και στη νομολογία, οι νόμιμες ατομικές διοικητικές πράξεις από τις οποίες οι διοικούμενοι απέκτησαν δικαιώματα δεν ανακαλούνται (ΣτΕ 474/2016, 2433/2008, 4451/2005, 3929/1997, 453/1968). Για την εφαρμογή του κανόνα αυτού, η έννοια του δικαιώματος δεν περιορίζεται στα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από το ιδιωτικό ή το διοικητικό δίκαιο και παρέχουν αξίωση κατά της Διοίκησης ή των ιδιωτών για παροχή ή παράλειψη, αλλά είναι ευρύτερη και περιλαμβάνει την ωφέλεια την οποία ο διοικούμενος αντλεί από νομικές ή πραγματικές καταστάσεις, η ανατροπή των οποίων είναι αντίθετη προς τις αρχές της

 ΓΧ

εύρυθμης και χρηστής διοίκησης και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος 1, 12^η έκδοση [2007], παρ. 175, σελ. 192, με παραπομπές στη νομολογία του ΣτΕ, Δημ. Κόρσου, Διοικητικό Δίκαιο, Γενικό μέρος, έκδοση [1992], σελ. 369, ΑΠ 314/1976, ΕΕΝ 43, σελ. 692, ΝΣΚ 227/2008).

21. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατ' εξαίρεση από τον παραπάνω κανόνα, επιτρέπεται η ανάκληση των νομίμων επωφελών ατομικών διοικητικών πράξεων: (α) αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος προς ανάκληση της πράξης (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 949/2016, 3578/2014, 3457/2007, 3905/2003 σκ. 14, 2602/2000, κ.ά.), (β) αν ο διοικούμενος δεν συμμορφώνεται προς τους όρους από τους οποίους εξαρτάται η ισχύς της πράξης (ενδεικτικά ΣτΕ 1235/2007, 3247/2005, 4992/1996, κ.ά.), (γ) αν δεν συντρέχουν, πλέον, οι προϋποθέσεις, βάσει των οποίων εκδόθηκε η πράξη (ΣτΕ 1421/2002, 1018/2001, 1572/1983), (δ) αν παρήλθε άπρακτη η προθεσμία, την οποία έθετε η πράξη στον διοικούμενο για ορισμένη ενέργεια (ΣτΕ 1123/1998), (ε) αν δεν τηρηθούν οι προϋποθέσεις που θεσπίζουν οι σχετικές διατάξεις και αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος (ΣτΕ 3932/1998), (στ) αν η εκδοθείσα πράξη περιέχει την επιφύλαξη ανάκλησης (ΣτΕ 852/2004, 1799/1987, 696/1936) και (ζ) αν η ανάκληση επιτρέπεται από ειδική διάταξη νόμου (ΣτΕ 2383/1964).

22. Από την επισκόπηση της νομοθεσίας και της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν συνάγεται ως γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, εφαρμοζόμενη σε όλες τις νόμιμες ατομικές διοικητικές πράξεις, ότι η συναίνεση του διοικουμένου ή πολύ περισσότερο η αίτησή του να ανακληθεί νόμιμη ατομική διοικητική πράξη επωφελής για αυτόν, αποτελεί και αυτοτελή λόγο ανάκλησής της. Η συναίνεση του διοικουμένου από μόνη της, δεν αποτελεί ικανή και αναγκαία συνθήκη για να θεσπισθεί γενική εξαίρεση από τον κανόνα του αμετακλήτου των νομίμων ατομικών διοικητικών πράξεων, από τις οποίες οι διοικούμενοι άντλησαν δικαιώματα (ΝΣΚ 278/2016, contra: ΑΠ 51/1968, ΝοΒ 1968, σελ. 471, ΝΣΚ 227/2008), ενώ, σε κάθε περίπτωση, πρέπει να συνεκτιμάται το δημόσιο συμφέρον.

23. Επισημαίνεται ότι η παραδοχή της θέσης ότι η συναίνεση του διοικουμένου είναι αυτοτελής λόγος ανάκλησης νομίμων επωφελών ατομικών διοικητικών πράξεων, αφορά μόνο ειδικές και συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα περιπτώσεις διορισμών, όπου, όμως, η ρητή ή σιωπηρή μη αποδοχή της πράξης διορισμού από τον ενδιαφερόμενο δικαιολογεί πλήρως την ανάκληση της ατομικής

διοικητικής πράξης (βλ. ΑΠ 51/1968, ΝοΒ 1968, σελ. 471 και ΕΕΝ 35, σελ. 360), δεδομένου ότι η δημοσιοϋπαλληλική σχέση, που ιδρύεται με τον διορισμό δεν είναι υποχρεωτική ή καταναγκαστική, αλλά είναι καθαρά προαιρετική, και απαιτεί πάντως τη συναίνεση (αποδοχή) του διοριζομένου για να καταρτισθεί. Αν αυτή η συναίνεση εκλείπει, δεν δύναται να ιδρυθεί η δημοσιοϋπαλληλική σχέση, οπότε ο διορισμός, καίτοι είναι νόμιμος, πρέπει να ανακληθεί (βλ. Μ. Στασινόπουλου, Μαθήματα Διοικητικού Δικαίου, έκδοση 1957, σελ. 323 και ήδη άρθρο 18 ν. 3528/2007). Συνεπώς, δεν υφίσταται γενική αρχή ότι για την ανάκληση των νομίμων επωφελών ατομικών διοικητικών πράξεων αρκεί η συναίνεση ή η προς ανάκληση αίτηση του διοικουμένου (ΝΣΚ 278/2016).

24. Περαιτέρω, είναι διαφορετικό το ζήτημα της αποδοχής εκ μέρους της Διοίκησης δήλωσης ακυρώσιμης – στις περιπτώσεις που η συναίνεση του διοικούμενου αποτελεί αναγκαίο όρο για την έκδοση της διοικητικής πράξης – οπότε η Διοίκηση μπορεί να ανακαλέσει τη σχετική πράξη της, ως αντικειμενικά μη νόμιμη, γιατί λείπει η νόμιμη προϋπόθεση της έγκυρης δήλωσης του διοικούμενου προς τη δημόσια αρχή (Γνωμ. ΝΣΚ 107/2015, 134/2015, 48/2004).

25. Υπογραμμίζεται, τέλος, ότι οι κανόνες ανάκλησης νόμιμων ευμενών διοικητικών πράξεων εφαρμόζονται, κατά την κρατούσα άποψη, και για την ανάκληση νόμιμων μικτών πράξεων, δηλαδή πράξεων που έχουν έναντι του ίδιου προσώπου τόσο ευμενείς, όσο και δυσμενείς έννομες συνέπειες, με την έννοια ότι συνδέονται τόσο με παροχή δικαιωμάτων όσο και με επιβολή υποχρεώσεων (Π. Λαζαράτου, Ανάκληση Νόμιμων Διοικητικών Πράξεων, τόμος Ι, Οι λόγοι ανακλήσεως, έκδοση έτους 1996, σελ. 343-347).

26. Περαιτέρω, κατά γενική αρχή του ασφαλιστικού δικαίου, οι εισφορές των ασφαλισμένων που καλύπτουν, νόμιμα, χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης και αποτελούν πόρους των ασφαλιστικών οργανισμών, με τους οποίους σχηματίζεται το ασφαλιστικό κεφάλαιο, δεν επιστρέφονται σ' αυτούς που τις κατέβαλαν, ακόμη και όταν υπάρχει, από τα πράγματα, η βεβαιότητα ότι δεν είναι εφικτή η χορήγηση ασφαλιστικών παροχών, λόγω μη συνδρομής των αναγκαίων προϋποθέσεων από μέρους τους, εκτός αν υπάρχει ρητή νομοθετική πρόβλεψη για τέτοια επιστροφή (ΣτΕ 746/2011), οπότε το επιστρεφόμενο ποσό θεωρείται και αυτό ασφαλιστική παροχή (ΣτΕ 701/1984, ΔΕΑ 6211/2013, 1801/2012, 5057/2001). Εξάλλου, με βάση το άρθρο 3 του αστικού κώδικα, σύμφωνα με το οποίο η ιδιωτική βούληση δεν μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή κανόνων δημόσιας τάξης, και στο χώρο του

 ΓΧ

δικαίου της κοινωνικής ασφάλισης, η ιδιωτική βούληση δεν δύναται να αποκλείσει ή να ρυθμίσει διαφορετικά την έννομη σχέση που ρυθμίζεται από διατάξεις δημόσιας τάξης, όπως είναι οι περί κοινωνικής ασφάλισης διατάξεις, με αποτέλεσμα να είναι ανίσχυρη η παραίτηση από την αξίωση περί απονομής ασφαλιστικών παροχών, με τη συναίνεση του διοικουμένου για ανάκληση ευμενούς γι' αυτόν νόμιμης διοικητικής πράξης.

27. Και υπό την εκδοχή ακόμα ότι η συναίνεση των εθελοντών, εκφρασθείσα με ρητή αίτησή τους, καθιστά επιτρεπτή την ανάκληση των αποφάσεων της Διοικούσας Επιτροπής, η τελευταία έχει διακριτική ευχέρεια και όχι υποχρέωση για την ανάκληση των ως άνω πράξεων, εφόσον δεν δεσμεύεται προς τούτο από κάποιον κανόνα δικαίου. Κατά την άσκηση, ωστόσο, της διακριτικής ευχέρειας θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η εύρυθμη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης καθώς και το δημόσιο συμφέρον, που υπαγορεύει την αποτροπή απώλειας εσόδων των Ειδικών Λογαριασμών, δεδομένου ότι οι προϋπολογισμοί αυτών καταρτίστηκαν υπολογίζοντας ως έσοδα και τις συγκεκριμένες πρόσθετες κρατήσεις επί των αποδοχών των αιτηθέντων την αναγνώριση της στρατιωτικής τους υπηρεσίας, ως χρόνου μετοχικής σχέσης με τους ΕΛΟΑ.

28. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με το πραγματικό του ερωτήματος και τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, η Διοικούσα Επιτροπή του Ε.ΛΟ.Α.Α., με σχετικές αποφάσεις της, προέβη, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2936/2001 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.δ. 398/1974, σε έγκριση υποβληθέντων με υπηρεσιακές αναφορές αιτημάτων για αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας προσωπικού προελεύσεως ΕΠΥ – ΕΜΘ ως χρόνου μετοχικής σχέσης με τον Ε.ΛΟ.Α.Α., προκειμένου στη συνέχεια να πραγματοποιείται η προβλεπόμενη συμπληρωματική κράτηση 2%, μέσω της μηνιαίας μισθοδοσίας τους. Στη συνέχεια τρεις υπαξιωματικοί προελεύσεως ΕΠΥ – ΕΜΘ, επικαλούμενοι οικονομικούς λόγους, υπέβαλαν υπηρεσιακές αναφορές ζητώντας την αναστολή – διακοπή των συμπληρωματικών κρατήσεων υπέρ Ε.ΛΟ.Α.Α., για την αναγνώριση της εν λόγω μετοχικής τους σχέσης, χωρίς να αμφισβητούν τη νομιμότητα των σχετικών αποφάσεων και χωρίς να τίθεται θέμα διακοπής της αναγνώρισης της μετοχικής σχέσης των αιτούντων με τον Ειδικό Λογαριασμό.

29. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα για την ανάκληση νομίμων ατομικών διοικητικών πράξεων που είναι επωφελείς για τον διοικούμενο, οι υποβληθείσες αιτήσεις διακοπής παρακράτησης της πρόσθετης κράτησης υπέρ Ε.ΛΟ.Α.Α., από

μόνες τους δεν μπορούν να προκαλέσουν την ανάκληση των αποφάσεων της Δ.Ε., με τις οποίες, κατ' αποδοχή σχετικού αιτήματος, αναγνωρίστηκε χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας ως χρόνος μετοχικής σχέσης με τους Ειδικούς Λογαριασμούς, με διενέργεια πρόσθετης κράτησης επί των μηνιαίων αποδοχών των αιτούντων. Σε κάθε περίπτωση, η αναγκαιότητα σταθερότητας των νομικών και πραγματικών καταστάσεων, που δημιουργούνται με τις διοικητικές πράξεις, προς χάριν της εύρυθμης και χρηστής διοίκησης, αλλά και η αρχή της υπεροχής του δημοσίου συμφέροντος, που υπαγορεύει την προστασία του προϋπολογισμού των Ειδικών Λογαριασμών από την απώλεια εσόδων από τις επίμαχες κρατήσεις, λόγω ενδεχόμενης υποβολής μαζικών αιτήσεων ανάκλησης σχετικών αποφάσεων των Δ.Ε. στο μέλλον, συνηγορούν υπέρ της μη δυνατότητας ανάκλησης των υπόψη αποφάσεων, εφόσον μάλιστα στην προκειμένη περίπτωση δεν προκύπτει, αλλά ούτε και οι ενδιαφερόμενοι ισχυρίζονται ότι συντρέχει κάποιος άλλος νόμιμος λόγος ανάκλησης.

30. Ως προς το ζήτημα της ανάκλησης των πιο πάνω αποφάσεων της Δ.Ε. του Ε.ΛΟ.Α.Α., σύμφωνα με την ειδικότερη γνώμη, που απαρτίστηκε από τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, Θεόδωρο Ψυχογιό και Χαράλαμπο Μπρισκόλα (ψηφοί 2), από τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν.δ. 398/1974 προβλέπεται ρητά ότι τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα (αξιωματικοί, υπαξιωματικοί κλπ.) τυγχάνουν υποχρεωτικώς μέτοχοι των Ταμείων (ήδη των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας), άρα, τόσον η ιδιότητα του μετόχου και τα εξ αυτής πηγάζοντα δικαιώματα, όσο και η συναφής υποχρέωση καταβολής εισφορών καθορίζονται εκ του νόμου (ex lege), χωρίς να παρέχεται στους μετόχους οιαδήποτε δυνατότητα εξαίρεσης από αυτή (ή αναστολής αυτής). Αυτό καθίσταται σαφές και από τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 1 του πιο πάνω νομοθετικού διατάγματος, όπου ορίζεται ρητά ότι η υποχρέωση καταβολής, προς το Ταμείο (Λογαριασμό), της πιο πάνω εισφοράς των μετόχων, άρχεται από την κατάταξη και λήγει από την οριστική έξοδο των στελεχών, χωρίς ο νομοθέτης να επιφυλάσσει σε αυτούς την παραμικρή ευχέρεια προς επιδίωξη οιασδήποτε διαφορετικής μεταχείρισης εκ μέρους του Ταμείου. Τα παραπάνω, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, ισχύουν και επί των Ε.Μ.Θ., οι οποίοι, με το άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 2936/2001, όπως ισχύει, απέκτησαν από την κατάταξή τους την ιδιότητα του μετόχου των προαναφερόμενων Ταμείων Αλληλοβοήθειας, έχοντας εκ του νόμου (άρθρο 10 παρ. 4 ν.δ. 398/1974) την υποχρέωση να καταβάλλουν την

ΓΧ
✍

προβλεπόμενη, στην εν λόγω διάταξη, πρόσθετη κράτηση 2% ως εισφορά για τα παρελθόντα έτη υπηρεσίας. Ενόψει των προαναπτυχθέντων και κατά παραδοχή του χαρακτήρα των προαναφερομένων διατάξεων ως αναγκαστικών κανόνων που θάλπουν τη δημόσια τάξη κατ' άρθρο 3 Α.Κ. και εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τυχόν αντίθετη ιδιωτική βούληση, συνάγεται ότι η Διοικούσα Επιτροπή των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας, μολονότι έχει την αρμοδιότητα αναγνώρισης της μετοχικής ιδιότητας των στελεχών, εντούτοις δεν μπορεί, οίκοθεν ή κατ' αίτηση των μετόχων, να προβεί σε ανάκληση, διακοπή ή αναστολή της μετοχικής τους ιδιότητας και, κατ' επέκταση, ούτε στην αντίστοιχη απαλλαγή τους από την κατά νόμο υποχρέωση αυτών προς καταβολή της πιο πάνω κράτησης (ούτε, βεβαίως, στην αναστολή της υποχρέωσης αυτής).

31. Ενόψει των παραπάνω, παρέλκει η απάντηση στα υποερωτήματα.

Απάντηση

32. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής: Οι αποφάσεις της Διοικούσας Επιτροπής των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας, με τις οποίες, κατ' αποδοχή σχετικών αιτημάτων, αναγνωρίστηκε χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, ως χρόνος μετοχικής σχέσης με τους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοήθειας, με διενέργεια πρόσθετης κράτησης επί των μηνιαίων αποδοχών των αιτούντων, δεν δύναται να ανακληθούν κατόπιν υποβολής σχετικών αιτημάτων των ενδιαφερομένων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 12-6-2017

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γ. Χαλκιάς
ΙΩΑΝΝΗΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Anna Kantzia

ANNA ΔΙΟΝ. ΚΑΝΤΖΙΑ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.